

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Plzni ze dne 5. srpna 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem předražování dle § 7 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost vytýká zmatečnost rozsudku z té příčiny, že jednáno bylo o návrhu stěžovatelky na podmíněčný odklad výkonu trestu při přelíčení samém, ač k němu dostaviti se nemohla, a že návrh byl zamítnut za její nepřítomnosti. Stížnost je bezdůvodna. Ani zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. ani nařízení vlády ze dne 11. listopadu 1919, čís. 598 sb. z. a n., zejména § 2 tohoto nařízení, neskýtají opory pro předpoklad, že přítomnost obžalovaného při jednání o jeho návrhu na podmíněčný odklad výkonu trestu je bezpodmínečně nutnou (v § 2 se praví: »Soud z pravidla nesmí...«), a neohrožují dotyčné opomenutí sankcí zmatečnosti. V tomto případě je výtká stížnosti tím neoprávněnější, že nedostavení se obžalované k přelíčení nebylo uznáno ospravedlněným, takže stěžovatelka vlastní vinou přivodila, že soud při rozhodování nemohl vzíti v úvahu také dojem, kterým by byla na soud působila. Nelze proto tvrditi, že soud svým postupem porušil zákon a není tudíž zmateční stížnost na místě. Pokud stížnost brojí věcně proti výroku soudu, jímž obžalované byl odepřen odklad výkonu trestu, neuplatňuje ve skutečnosti porušení zákona neb takových zásad, kterých soudem musí býti dbáno vždy, nýbrž stěžuje si do nesprávného výsledku volného uvažování soudcovského. Její vývody dlužno proto pokládati za odvolání, o němž sluší rozhodnouti v zasedání neveřejném.

Čís. 1016.

Obchod Thomasovou struskou podléhá hospodářství vázanému. Neznalost předpisů správních (předpisů o úpravě obchodu tím kterým zbožím) jest ve smyslu trestního zákona omylem skutkovým.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Kr I 809/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto lichevního soudu v Praze ze dne 9. května 1922, kterým byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 23 čís. 4 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného napadá právem výrok nalézacího soudu, jímž stěžovatel byl uznán vinným přečinem pletich, z důvodu zmatečnosti čís. 9 lit. a) (nesprávně čís. 9 b) § 281 tr. ř. Zmateční stížnosti nelze sice přisvědčiti, pokud dovozuje, že Thomasova struska nebyla

v době, o kterou jde, z volného obchodování vyloučena. Dle nařízení ze dne 26. dubna 1918, čís. 153 ř. zák. směřují výrobci hnojiva, v § 1 odstavci prvním jmenovaná — tamže uvedena jest i Thomasova struska — dodávat pouze odběratelům, kteří jim budou jakožto oprávnění k odběru označení místy k tomu povolanými (§ 1 odstavec druhý). Komise k rozdělování umělých hnojiv určuje klíč, dle něhož se pohotová množství umělých hnojiv rozděluje jednotlivým zemím (§ 2 odstavec třetí). Rozdělení kontingentu v každé zemi provádějí zemědělské hlavní korporace (§ 3) a tyto zasílají za tím účelem hospodářskému svazu průmyslu umělých hnojiv seznamy oprávněných odběratelů (§ 5). Převyšuje-li výroba rozpočet dle zaslaných seznamů, oznámí to hospodářský svaz zemědělským hlavním korporacím za účelem dalšího opatření, t. j. rozdělení přebytku (§ 6). Zboží p r o t i z á k a z u d o o b c h o d u d a n é může býti prohlášeno propadlým (§ 10). Později byly úkoly zmíněné komise a hospodářského svazu průmyslu umělých hnojiv nařízením ze dne 23. listopadu 1918, čís. 48 sb. z. a n. přikázány komisi pro umělá hnojiva; této příslušelo pak také zjišťování zásob a výše výroby v příštím výrobním období. Jinak nedošly zásady nařízení čís. 153 z roku 1918 nařízením čís. 48 z roku 1919 žádné změny. Dle těchto předpisů jest nepochybným, že Thomasova struska byla v době, o kterou jde, veřejně obhospodařována a z volného obchodu vyloučena a bylo tudíž jakékoli obchodování jí jakožto obcházení zmíněných činitelů zakázáno. Avšak zmatečná stížnost jest v právu, pokud napadá odsuzující výrok po stránce subjektivní. Skutková podstata trestných pletich předpokládá vedle pachatelova vědomí o způsobilosti jeho jednání stupňovati cenu předmětu, též pachatelovo vědomí o hospodářské neoprávněnosti jeho jednání, tudíž, pokud pletichy záležejí v tom, že bylo obchodováno předměty, z volného obchodování vyňatými, vědomí, že obchodování to přičí se platným předpisům, ohledně tohoto druhu zboží přechod z výroby do spotřeby upravujícím. Toto vědomí nebylo však nalézacím soudem zjištěno. Rozhodovací důvody první stolice odmítají obhajobu stěžovatelovu, že nevěděl o zákazu obchodování Thomasovou struskou proto, že prý jde — jelikož příslušná nařízení byla řádně vyhlášena — pouze o omyl právní a že prý na stěžovateli nutno požadovati znalost případných předpisů, jelikož byl úředníkem společnosti, která se prodejem hnojiv zabývala. Tímto výrokem vyslovuje nalézací soud pouze, že stěžovatelem tvrzená neznalost předpisů byla neomluvitelná a zavínná; soud nalézací zjišťuje tedy v tomto směru pouhou nedbalost. Předpisy o úpravě obchodu tím kterým zbožím nespádají však do oboru práva trestního, nýbrž do oboru práva správního. Neznalost těchto předpisů nelze tedy považovati za nezávažnou neznalost zákona ve smyslu § 3 tr. zák., nýbrž rovná se omylu skutkovému ve smyslu § 2 lit. e) tr. zák., který vylučuje zlý úmysl (vědomí) a sprostňuje trestnosti. Odsuzující výrok nalézacího soudu není tudíž po stránce subjektivní opodstatněn skutkovými zjištěními, vychází z nesprávného použití zákona co do subjektivních předpokladů trestných pletich a je zmatečným dle čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. Nalézací soud neuvažoval o činnosti obžalovaného, týkající se 10 vagonů Thomasovy strusky s hlediska řetězového obchodu vůbec, ač obžaloba uplatňovala i toto hledisko a ač ke skutkové podstatě řetězového obchodu poukazuje, že stěžovatel nekoupil zboží, o které jde, od výrobce, nýbrž od meziobchodníka za cenu značně vyšší přejímací ceny vládním naří-

zením z 19. února 1919, čís. 90 sb. z. a n., stanovené a nabízel ji za cenu opětne zvýšenou. Nelze se proto a pro nedostatečnost zjištění o subjektivní stránce trestných pletich obejít bez nového hlavního přelíčení před stolicí prvou.

Čís. 1017.

Podmínečný odklad výkonu trestu (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

Za podmínek § 265 tr. ř. nevylučuje dřívější trest podmínečného odkladu výkonu trestu, i když byl uložen pro čin povahy vytknuté v § 2 zákona o podmínečném odsouzení.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1922, Kr II 600/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přechy dle §§ 11 čís. 3 a 4 lich. zák., potud, že zrušil výrok nalézacího soudu, jímž bylo vysloveno, že odsouzení jest bezpodmínečné, a uložil nalézacímu soudu, by v rozsahu zrušení o věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Odůvodněna jest zmateční stížnost pokud důvodem zmatečnosti čís. 11 § 281 tr. ř. bere v odpor výrok nalézacího soudu, že se obžalované nepovoluje podmínečný odklad výkonu trestu. Soud odůvodňuje výrok tím, že odsouzení muselo býti vyřknuto bezpodmínečně, protože předpoklady § 2 zákona o podmínečném odsouzení nejsou zde dány. Nalézací soud má tu patrně na mysli odsouzení obžalované rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti pro přechin řetězového obchodu a domnívá se, že pro odsouzení pro tento čin, jakožto čin spáchaný z pohnutek nízkých a nečestných, jest podmínečné odsouzení vyloučeno. Tomu však nelze přisvědčiti. Obžalovaná byla odsouzena pro přechin řetězového obchodu rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 28. června 1920. Čin, pro který byla odsouzena napadeným rozsudkem, spáchala po 7. listopadu 1919. Jde tu tedy o případ, který jest upraven v § 265 tr. ř. Podle § 6 čís. 4 zákona o podmínečném odsouzení rozhodne, byl-li vinník odsouzen pro skutek, spáchaný před rozsudkem dřívějším, soud vynášející pozdější rozsudek v mezích §§ 1 a 2 o tom, mají-li býti vykonány oba tresty či má-li býti podmínečně odložen také trest, dodatečně prisouzený. V případě, o nějž jde, nelze ovšem uložiti soudu, by postupoval podle tohoto ustanovení, poněvadž, jak souditi lze z vývodů žádosti obžalované o milost, byl trest, krajským soudem v Uh. Hradišti obžalované uložený, již vykonán. Ale nepochybně plyne z ustanovení § 6 citovaného zákona, že v případech § 265 tr. ř. dřívější trest žádným způsobem nevylučuje podmínečného odkladu trestu, dodatečně prisouzeného, i když trest dřívější byl uložen za čin povahy vytknuté v § 2 zákona o podmínečném odsouzení. To se shoduje i s předpisem § 265 tr. ř., který pozdější rozsudek pokládá za pouhý doplněk rozsudku dřívějšího, tvořící s ním jediný celek.